

Quick Scan Flora en Fauna

Gemzenstraat 9

Apeldoorn

Quick Scan Flora en Fauna

Gemzenstraat 9

Apeldoorn

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Gemzenstraat 9 Apeldoorn
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	24 augustus 2017
Status	1 ^e concept

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

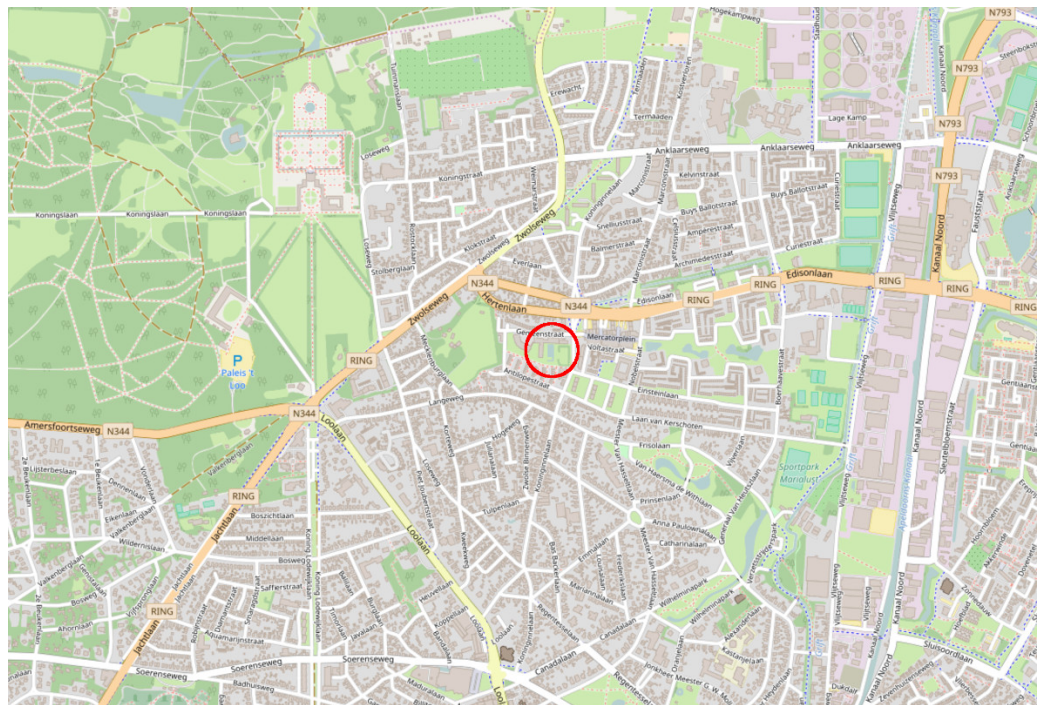
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	2
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	4
2	Beschermde gebieden	5
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	5
2.2	Effecten beschermde gebieden	5
3	NDFF-gegevens	6
4	Beschermde soorten	7
4.1	Planten	7
4.2	Zoogdieren	7
4.3	Vleermuizen	8
4.4	Vogels	8
4.5	Amfibieën	9
4.6	Reptielen	9
4.7	Vissen	9
4.8	Ongewervelden	9
4.9	Samenvatting	10
5	Conclusies	11
5.1	Beschermde gebieden	11
5.2	Beschermde soorten	11
	Bronnen	13
	Bijlage I. Wettelijk kader en beleidsbeleid	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Gemzenstraat 9 in Apeldoorn bevindt zich woon-zorgcentrum De Veenkamp (Figuur 1). Het voornemen bestaat om het gebouw te vervangen door nieuwbouw. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb, 2017) en de provinciale structuurvisie/ verordening (EHS/NNN).

Figuur 1. Apeldoorn-Noord met globale ligging plangebied (cirkel).

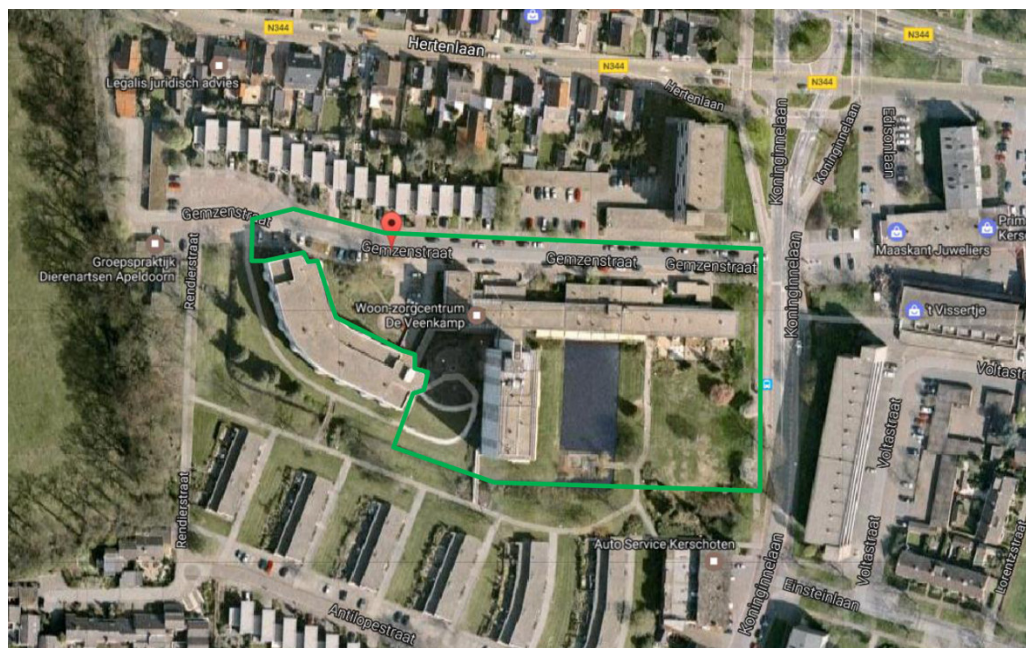
Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet Natuurbescherming of Omgevingsverordening. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor zijn de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd en, indien nodig, verspreidingsatlassen. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van Synbiosys.alterra.nl en de digitale atlas van provincie Gelderland. Op 22 augustus 2017 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het zorgcentrum ligt te midden van woonwijken in het noorden van de bebouwde kom van Apeldoorn (Figuur 2). Het bestaat uit een circa twee hectare groot terrein met een parkachtige inrichting. Op het terrein staat een complex dat uit drie geschakelde gebouwen bestaat. Het project heeft betrekking op de oudbouw en de aangrenzende ruimte aan de oostzijde. Het wordt gevormd door een flat met 11 woonlagen en een laagbouw parallel aan de Gemzenstraat. De twee gebouwen stammen uit 1959. Het derde gebouw aan de westzijde is in de jaren negentig gerealiseerd en valt buiten het project. De oudbouw beschikt over bakstenen gevels waarin de betonnen vloerenplaten zichtbaar zijn. De gevels bezitten een spouw en vele ventilatieopeningen in de vorm van open stootvoegen. Uit inspectie van de laagste openingen bleek dat isolatiemateriaal afwezig is. De delen van de gebouwen met ventsters, maar ook liftkokers en dergelijke bestaan voornamelijk uit glas en plaatmateriaal. De tuin rond de gebouwen heeft een vrij open, parkachtige opzet met veel gazon en verspreide boom- en struikpartijen. In het centrum van het terrein ligt een grote vijver. Langs de zuidgrens van het plangebied loopt een klein, zeer ondiep bronbeekje richting de vijver. Aan de westzijde van de hoogbouw bevindt zich een kleine tuinvijver.

Figuur 2. Luchtfoto De Veenkamp met projectgrens (groen).

Fig. 3. De Veenkamp met de hoogbouw en linksonder de laagbouw aan de Gemzenstraat.

Fig. 4. Achterzijde plangebied met vijver.

Fig. 5. Algemene beeld van de tuin.

1.4 Ingreep

Het voornemen bestaat om de oudbouw te vervangen door nieuwbouw. In dit verband worden de twee oostelijke gebouwen gesloopt. Het is niet in detail bekend wat het ontwerp en de situering van de nieuwbouw is. Ook is de planning van het project niet bekend.

2 Beschermde gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Apeldoorn en is geen onderdeel van beschermde gebieden. Buiten Apeldoorn liggen onderdelen van Natura 2000-gebied Veluwe en van het Gelders Natuurnetwerk (fig. 6).

2.2 Effecten beschermde gebieden

Op voorhand is een negatief effect van de renovatie van De Veenkamp op beschermde gebieden in de omgeving uit te sluiten. De schaal van het project is beperkt en ook is er geen sprake van een wezenlijke wijziging van de bestemming van het terrein. Verder ligt het plangebied in stedelijk gebied op enige afstand van beschermde gebieden. Op grond hiervan zijn negatieve effecten op beschermde gebieden uit te sluiten.

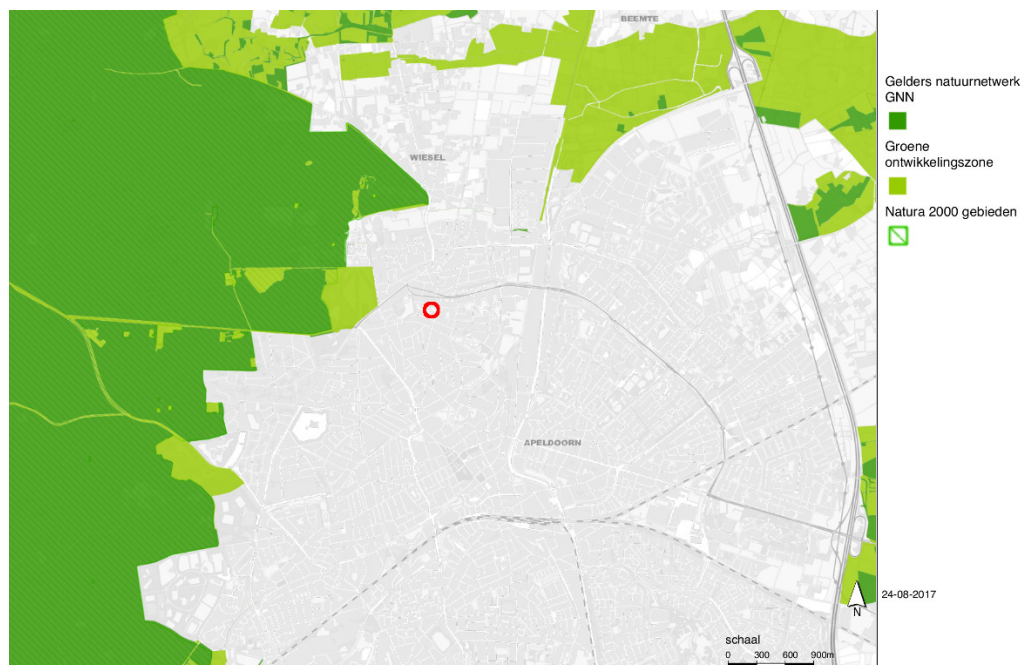

Fig. 6. Ligging plangebied (rood) t.o.v. beschermde gebieden.

3 NDFF-gegevens

In de NDFF zijn weinig waarnemingen bekend van het plangebied en de directe omgeving. De meeste waarnemingen hebben betrekking op losse waarnemingen van algemene vogelsoorten zonder vaste nestplaats, zoals Houtduif, Groenling, Heggenmus, Koperwiek en Kauw. Er zijn twee soorten waargenomen die beschikken over vaste nestplaatsen, te weten Havik en Blauwe reiger. Het betroffen losse waarnemingen van deze twee soorten. Vogels zijn in de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermd volgens het regime van de Vogelrichtlijn. Van de overige soortgroepen zijn alleen waarnemingen van amfibieën gedaan. Het ging om de algemene Bastaardkikker. Deze soort is nationaal beschermd in de Wnb. Voor de soort geldt in provincie Gelderland een algemene vrijstelling van de Wnb in geval van ruimtelijke ingrepen.

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

De groene ruimte van het plangebied bestaat voornamelijk uit gazon en goed onderhouden perken. Hierin kwamen de gebruikelijke soorten voor als Gewoon biggenkruid, Madeliefje, Witte klaver, Kruipende boterbloem en Klein springzaad. Langs de grote vijver en het bronbeekje (fig. 7) was een meer natuurlijke vegetatie aanwezig met soorten als Waternavel, Moeraswalstro, Veldrus, Wolfspoot, Gewone brunel, Grasmuur, Mannagras, Sterrekroos sp. en Moerasroklaver. Er zijn geen bedreigde of beschermde soorten gevonden.

Fig. 7. Bronbeekje op de zuidgrens van het plangebied.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren met uitzondering van Mol zijn in meer of mindere mate beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Wel zijn sporen van kleine zoogdieren gevonden in de vorm van holen. Van de kleine zoogdieren zijn algemene, nationaal beschermde soorten te verwachten als Rosse woelmuis, Gewone bosmuis, Egel en Huisspitsmuis. Voor de algemene soorten kleine zoogdieren geldt in provincie Gelderland een algemene vrijstelling van de Wnb in geval van ruimtelijke ontwikkelingen. De zeldzamere soorten kleine zoogdieren zijn in het plangebied uit te sluiten op basis van de aanwezige habitats en de geografische ligging. Er zijn in het plangebied geen grotere holen aangetroffen, zodat vaste verblijfplaatsen van bijvoorbeeld Vos en Das zijn uit te sluiten. Wat betreft nationaal beschermde soorten zoogdieren zonder algemene ontheffing kan ervan uit worden gegaan dat het terrein binnen het leefgebied van Eekhoorn valt. Verblijfplaatsen van Eekhoorn zijn niet te verwachten vanwege de geringe ouderdom of geringe

hoogte van de bomen. De overige soorten zijn hoogstens als passant te verwachten.

4.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn strikt beschermd in de Habitatrichtlijn. Verblijfplaatsen kunnen zich in bomen en kunstwerken bevinden, zoals gebouwen, bunkers, bruggen en dergelijke. De bebouwing binnen het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen met name op grond van de beschikbaarheid van toegankelijke spouwruimten (fig. 8). Dit geldt in het bijzonder voor de hoogbouw. Er zijn geen sporen van vleermuizen gevonden, maar geschikte structuren om sporen te vinden, zoals brede vensterbanken, zijn vrijwel niet aanwezig. Het voorkomen van verblijfplaatsen in bomen is uit te sluiten. Hiervoor zijn de bomen te jong of te gaaf. Geschikte holten zijn niet aangetroffen. Het parkachtige deel van het plangebied zal in gebruik zijn als foerageergebied, maar naar verwachting het belang hiervan klein. Hiervoor is de oppervlakte te gering. Verder is de begroeiing (coniferen) minder geschikt in dit verband. Het terrein ligt in een zeer structuurrijk gebied. Een functie van het terrein in vliegroutes is daarom uit te sluiten.

Fig. 8. Open stootvoegen in de gevel boven de vloerplaat.

4.4 Vogels

Op het terrein was een aantal algemene vogelsoorten aanwezig, zoals Houtduif, Boomkruiper, Merel, Vink en Zwartkop. Dergelijke soorten zijn te verwachten als broedvogel in de opgaande begroeiing. Voor broedvogels met een vaste nestplaats is het plangebied niet geschikt, behalve voor boombroeders, zoals roofvogels of uilen. Er zijn geen grotere nesten in de bomen aangetroffen. De gebouwen zijn niet geschikt voor Gierzwaluw en Huismus.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. Bij de grote vijver is één amfibie waargenomen. Het betrof een vermoedelijke Bastaardkikker. Op grond van de stedelijke ligging, de matige waterkwaliteit en de verticale beschoeiing zijn alleen algemene, nationaal beschermde soorten amfibieën te verwachten die ook gebruikmaken van bijvoorbeeld tuinvijvers, zoals Kleine watersalamander, Bruine kikker en de genoemde Bastaardkikker. Voor de algemene soorten amfibieën geldt in provincie Gelderland een algemene vrijstelling van de Wnb in geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Een belang voor strenger beschermde soorten amfibieën is uit te sluiten.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die de Nederlandse soorten reptielen aan hun habitat stellen. Een negatief effect op deze soortgroep is daarom uit te sluiten.

4.7 Vissen

Het oppervlaktewater in het plangebied wordt gevormd door twee geïsoleerde vijvers in stedelijk gebied. Het is niet bekend of er vissen in voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen vissen waargenomen. Vanwege het geïsoleerde karakter van de wateren is het uitgesloten dat hierin beschermde soorten vissen voorkomen.

4.8 Ongewervelden

In het plangebied komen geen habitats voor die kenmerkend zijn voor de beschermde soorten ongewervelden. Een negatief effect op deze soortgroep is uit te sluiten.

4.9 Samenvatting

In het plangebied zijn algemene kleine zoogdieren en amfibieën te verwachten. Verder behoort het plangebied zeer waarschijnlijk tot het leefgebied van Eekhoorn, maar verblijfplaatsen zijn niet te verwachten. De overige soorten zoogdieren zijn alleen als passant te verwachten. De gebouwen zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De groene ruimte zal in beperkte mate als foeragegebied dienen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in de bomen niet uit te sluiten. Verder is het plangebied geschikt voor een vogels zonder vaste nestplaats. Vaste nestplaatsen zijn niet aangetroffen.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	WNB	HR	VR
Planten		X			
Zoogdieren	Algemene soorten		Aanwezig		
Eekhoorn			Geen verblijf		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen			Potentieel	
Vleermuizen	Foerageergebied			Verwaarloosbaar	
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats				Aanwezig
Broedvogels	Met vaste nestplaats	X			
Amfibieën			Aanwezig		
Reptielen		X			
Vissen		X			
Ongewervelden		X			

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied is geen onderdeel van Natura 200-gebied Veluwe of het GNN. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen gevolgen voor beschermde gebieden in de omgeving op grond van het kleinschalige karakter van de ingrepen en de ongewijzigde bestemming van het terrein.

5.2 Beschermde soorten

Kleine zoogdieren, amfibieën, Eekhoorn (Wnb-nat)

Door de uitvoering kan verstoring van algemene soorten kleine zoogdieren en amfibieën optreden en ook sterfte van dieren. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt afhankelijk van de provincie een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. In provincie Gelderland geldt deze vrijstelling voor alle soorten die in het plangebied te verwachten zijn. Aanvullende maatregelen zijn daarom niet vereist.

Voor Eekhoorn geldt deze vrijstelling niet. Omdat geen verblijfplaatsen te verwachten zijn en het terrein matig geschikt is als leefgebied voor Eekhoorn, zijn negatieve effecten op deze soort niet te verwachten. Aanvullende maatregelen zijn niet noodzakelijk.

Vleermuizen (Wnb-HR)

Met name de hoogbouw is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De sloop kan leiden tot verlies aan verblijfplaatsen en sterfte van dieren. Dit is verboden volgens de Wnb. Daarom dient een aanvullend onderzoek plaats te vinden naar de functies die het gebouw voor de soortgroep heeft. Vanwege het grote volume en de ouderdom van het gebouw is speciale aandacht vereist voor het voorkomen van massawinterverblijfplaatsen.

Broedvogels zonder vaste nestplaatsen (Wnb-VR)

In opgaande begroeiing zijn broedvogels te verwachten. Bij uitvoering tijdens het broedseizoen is vernieling van nesten en sterfte van vogels mogelijk. Dit is verboden volgens de Wnb. Daarom dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. De piek van het broedseizoen beslaat de periode van 15 maart tot 15 juli, maar eerdere en vooral latere broedgevallen zijn mogelijk. In de periode van 15 september tot en met februari is de kans op broedgevallen gering.

Tabel 2. Maatregelen en vervolgacties n.a.v. quickscan

Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	—
Vleermuizen	Alle	Nader onderzoek gebouwen in de periode 15 mei - 1 oktober
Zoogdieren	Alle	—
Eekhoorn		—
Vogels zonder vaste verblijfplaats	Alle	Werkzaamheden buiten de periode 15 maart - 15 juli (15 sep)
Vogels met vaste verblijfplaats	Alle	—
Reptielen	Alle	—
Vissen	Alle	—
Ongewervelden	Alle	—

Bronnen

Creemers, R. & Delft, J. van. 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.

Rogier Lange et al. 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij, Utrecht

www.ndff.nl

www.gelderland.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.waarneming.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De bescherming is in de wet geregeld middels de Wet natuurbescherming. De gebiedsbescherming die voortkomt uit het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies en verordeningen (NNN/EHS) neemt een aparte positie in.

Wet
natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) verenigt of vervangt verschillende wetten en verdragen op het gebied van bos- en natuurbescherming, te weten:

- Voormalige Flora- en Faunawet
- Europese Vogelrichtlijn
- Europese Habitatrichtlijn, Verdrag van Bonn en Verdrag van Bern
- Voormalige Boswet

Activiteiten mogen niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geen voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De Wnb kent verschillende beschermingsregimes voor nationaal beschermde soorten, Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. Elk van deze drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten en belangen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de verbodsbepalingen die relevant zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen en dergelijke.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijstelling

In sommige gevallen geldt voor een handeling die gevolgen heeft voor een soort een vrijstelling. Vormen van vrijstellingen zijn het toepassen van een gedragscode, een programmatische aanpak, een provinciale verordening en een ministeriele regeling.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bevoegd gezag

De provincie waarin een handeling plaatsvindt is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wnb. In een aantal gevallen is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland namens het Rijk verantwoordelijk. Het gaat om zaken van nationaal of provincie-overschrijdend belang, zoals Rijkswegen, -wateren en militaire activiteiten.

Rode lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wnb. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.